

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

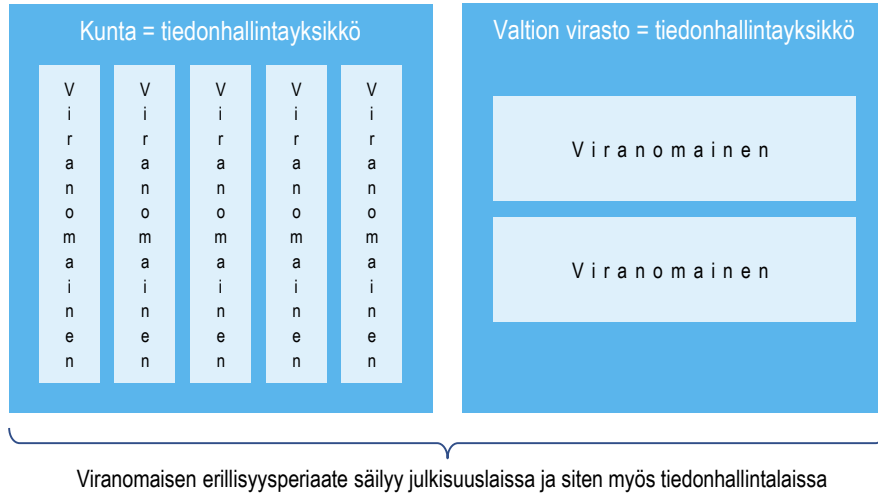
Tiedonhallintalain täytäntöönpanon roolit ja vastuut

Tiedonhallintalain täytäntöönpanon strateginen johtoryhmä 7.10.2019

Tanja Stormbom, täytäntöönpanon hankepäällikkö

Tiedonhallintayksikön käsite

Tiedonhallintayksiköitä ovat:

- 1) valtion virastot ja laitokset
- 2) tuomioistuimet ja valitusasioita käsittelemään perustetut lautakunnat
- 3) eduskunnan virastot
- 4) valtion liikelaitokset
- 5) kunnat
- 6) kuntayhtymät
- 7) itsenäiset julkisoikeudelliset laitokset
- 8) yliopistolaissa tarkoitetut yliopistot sekä ammattikorkeakoululaissa tarkoitetut ammattikorkeakoulut

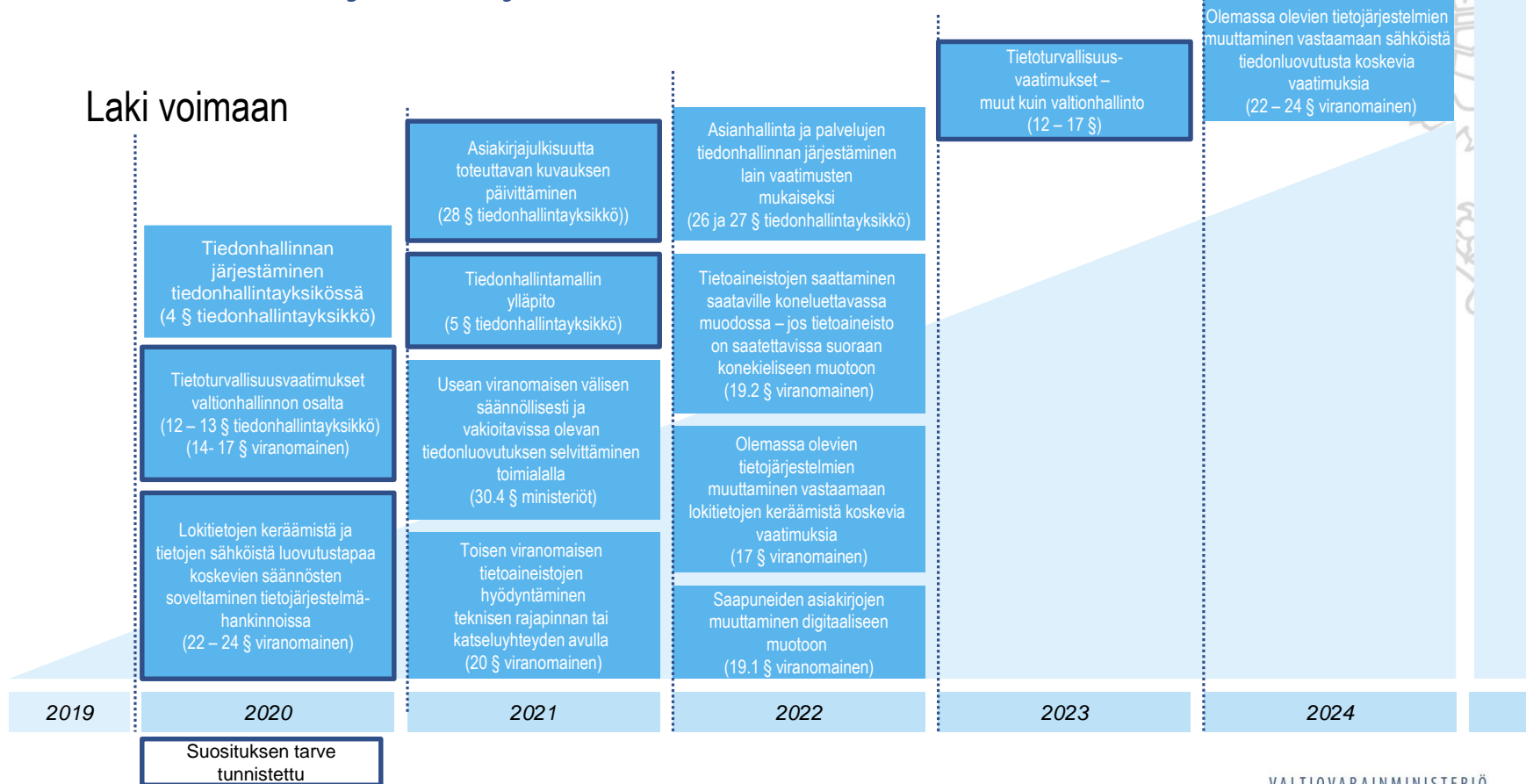
- **Tiedonhallintayksikkö = viranomainen, jonka tehtävänä on järjestää tiedonhallinta tiedonhallintalain vaatimusten mukaisesti**

- Osa velvollisuuksista on säädetty koskemaan sitä organisaatiota, joka koostuu yhdestä tai useammasta viranomaisesta
- Tarkoituksena jäsentää viranomaisen suhdetta tiedonhallinnan järjestämisestä vastaavaan koko organisaation kattavaan tiedonhallintayksikköön → selventää nykytilaa, koska tosiasiaassa tiedonhallinnan järjestäminen on pääasiassa järjestetty organisaatiotasolla, vaikka organisaatio koostuisi useammasta viranomaisesta

Lain siirtymäsäännökset vastuiden toteuttamiseksi

Kaikki tiedonhallintayksiköt

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Tiedonhallintalautakunnan suositukset lain soveltamisen tukemiseksi

Tiedonhallintalautakunta

- valtioneuvosto nimittää neljäksi vuodeksi kerrallaan
- arvioi valtion virastojen ja laitosten sekä kuntien ja kuntayhtymien tiedonhallintalain säädettyjen säännösten toteuttamista ja noudattamista
  - laatii kertomuksen arvioinnin tuloksista joka toinen vuosi
- edistää tiedonhallintalaissa säädettyjen tiedonhallinnan ja tietoturvallisuuden menettelytapojen ja tiedonhallintalain vaatimusten toteuttamista
  - voi asettaa väliaikaisia jaostoja tiedonhallinnan menettelyjen kehittämiseksi
  - antaa suosituksia tiedonhallintalain soveltamiseen liittyen

Suosituksen valmistelu

- Tiedonhallintalautakunta antaa tiedonhallintalain soveltamisen tueksi suosituksia perustamisestaan 1.1.2020 alkaen
- Tunnistettu nyt seuraavia teemoja:
  - 1) tiedonhallintamalli,
  - 2) tiedonhallinnan muutosvaikutusten arviointi,
  - 3) asiakirjajulkisuuskuvaus,
  - 4) tietoturva ja
  - 5) sähköinen tiedonantotapa/katseluyhteydet
- Suosituksia valmistellaan jo nyt ja uusien tarvetta tarkkaillaan
- Soveltajien syötteet ja osallistuminen valmisteluun tärkeää
  - Valmisteluryhmät, avoimia työpajoja, suoraa vaikuttamista jne.

Tiivistys vastuista

Lain rakenne karkeasti

- **1 luku (1-3 §) Yleiset säännökset**
- **2 luku (4-5 §) Tiedonhallinnan järjestäminen**
  - tiedonhallintayksikön johdon vastuut
- **3 luku (6-11 §) Julkisen hallinnon tiedonhallinnan yleinen ohjaus**
  - 6-7 § VM:n vastuut, ministeriöiden vastuut omalla toimialallaan
  - 8-9 § valtion tiedonhallintayksiköiden vastuut muutosten arvioinneissa
  - 10-11 § tiedonhallintalautakunta ja sen tehtävät
- **4 luku (12-18 §) Tietoturvallisuus**
  - 12-13 § tiedonhallintayksikön vastuut
  - 14-18 § viranomaistason vastuut
- **5 luku (19-24 §) Tietoaineistojen muodostaminen ja sähköinen luovutustapa**
  - Viranomaistason vastuut
- **6 luku (25-28 §) Asianhallinta ja palvelujen tiedonhallinta**
  - Tiedonhallintayksikön vastuut
- **7 luku (29-30 §) Erinäiset säännökset**
  - Voimaantulo, siirtymäsäännökset

Tiedonhallintalain velvoitteet säädetty tiedonhallintayksiköille tai viranomaisille ja niistä vastaa loppukädessä niiden johto

Soveltajille tukea omien velvoitteidensa täyttämiseen suositusten muodossa, jotka tiedonhallintalautakunta antaa 1.1.2020 jälkeen

VM tukee soveltajia viestimällä ja kouluttamalla sekä oman ohjaustehtävänsä kautta (tiedonhallintakartta, kehittämisen yleiset linjaukset, yhteistyörakenteet, lausuntoprosessi)

Keskeinen nosto säädettyjen velvollisuuksien joukosta
3 luku Tiedonhallinnan yleinen ohjaus
VM, ministeriöt, tiedonhallintalautakunta 1.1.2020 alkaen

Tiedonhallinnan toiminnallinen ohjaus

- **Valtiovarainministeriön tehtävänä on**
  - julkisen hallinnon yhteisten tietovarantojen yhteentoimivuuden yleinen ohjaus
    - tiedonhallintakartan ylläpitäminen
    - julkisen hallinnon tiedonhallinnan kehittämisen yleisten linjausten ylläpitäminen yhteentoimivuuden edistämiseksi
  - antaa lausuntoja tiedonhallinnan muutosarvioinnista valtionhallinnon tiedonhallintayksiköille
    - ICT-investointien ohjauksella toteutetaan tiedonhallintalain tavoitteita
  - toimiminen myös ylläpitämiensä yhteistyörakenteiden kautta lain tavoitteiden toteuttamiseksi
- **Ministeriöiden tehtävänä on omalla toimialallaan**
  - huolehtia julkisen hallinnon tiedonhallintakartan sisällön ajantasaisuudesta
  - ylläpidettävä yleisiä linjauksia yhteisten tietovarantojen ja tietojärjestelmien yhteentoimivuuden edistämiseksi
  - johtaa useamman viranomaisen rajapintamäärittelyä
- **Tiedonhallintalautakunnan tehtävänä on**
  - Arvioi ja edistää tiedonhallintalain säädösten toteutumista

Tiedonhallinnan toiminnallisen ohjauksen sääntelyä ei sovelleta eduskunnan virastoihin, eduskunnan oikeusasiamieheen ja valtioneuvoston oikeuskansleriin, yliopistoihin ja muihin korkeakouluihin, itsenäisiin julkisoikeudellisiin laitoksiin eikä tuomioistuimiin

Keskeinen nosto säädettyjen velvollisuuksien joukosta:

2 luku Tiedonhallinnan järjestäminen

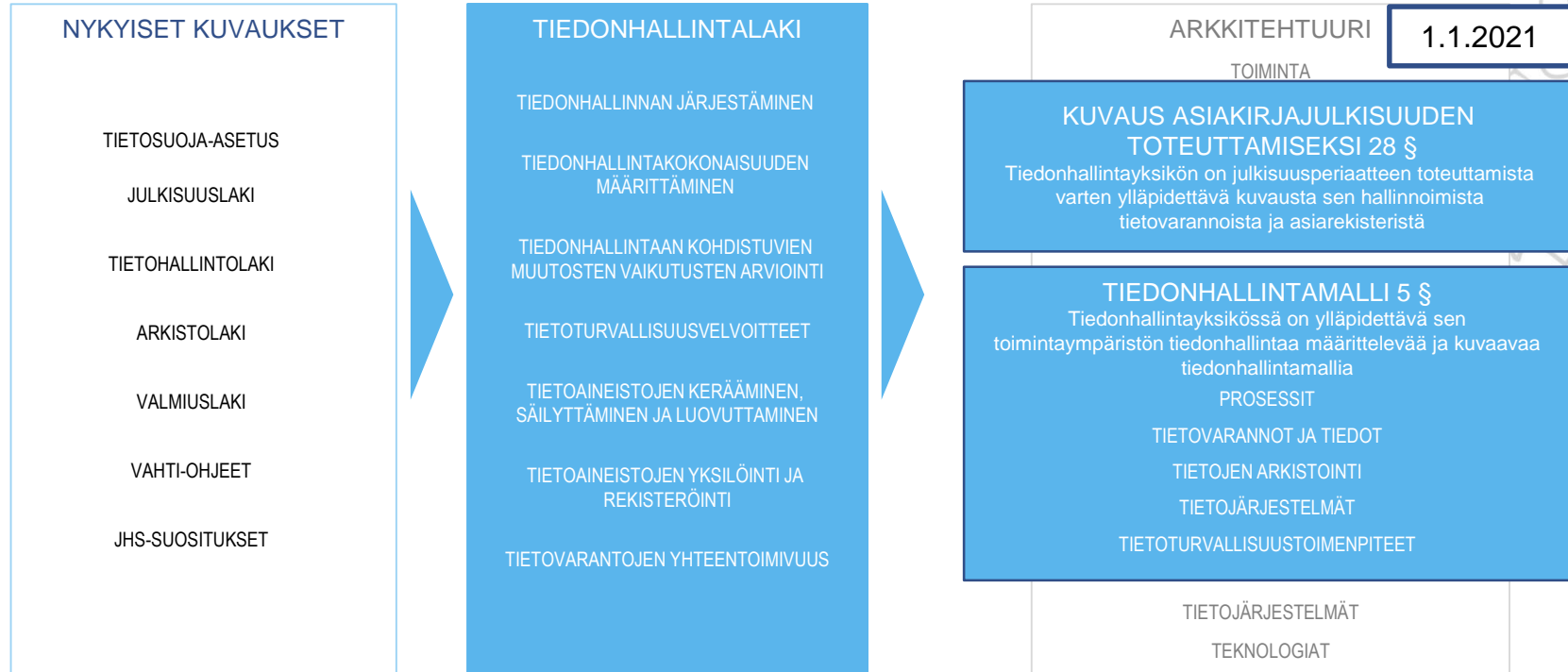
kaikki tiedonhallintayksiköt 1.1.2020 alkaen

Tiedonhallinnan järjestäminen tiedonhallintayksikössä (TiHL 4 §)

Tiedonhallintayksikön johdon tehtävänä viimeistään **1.1.2020** alkaen:

- 1) **Määritellä vastuut**; tiedonhallintalaissa ja muussa laissa säädettyjen tiedonhallinnan toteuttamiseen liittyvien tehtävät
  - 2) **Huolehtia ajantasaisista ohjeista**; tietoaineistojen käsittely, tietojärjestelmien käyttö, tietojenkäsittelyoikeudet, tiedonhallinnan vastuiden ja tiedonsaantioikeuksien toteuttaminen, tietoturvallisuustoimenpiteet sekä poikkeusoloihin varautuminen
  - 3) **Järjestää koulutusta**; varmistaa, että henkilöstöllä ja tiedonhallintayksikön lukuun toimivilla on riittävä tuntemus voimassa olevista tiedonhallintaa, tietojenkäsittelyä sekä asiakirjojen julkisuutta ja salassapitoa koskevista säädöksistä, määräyksistä ja tiedonhallintayksikön ohjeista
  - 4) **Järjestää asianmukaiset työvälineet**; tiedonhallintaa koskevien velvollisuuksien toteuttamisen vaatimusten mukaiset työvälineet
  - 5) **Järjestää riittävä valvonta**; tiedonhallintaan liittyvien säädösten, määräysten ja ohjeiden noudattamisen valvonta
- **Perusedellytyksenä, että tiedonhallinnan vastuisiin liittyvä kokonaisuus ja sen rajapinnat muihin organisaation vastuisiin ja tehtäviin on tunnistettu ja määritelty**

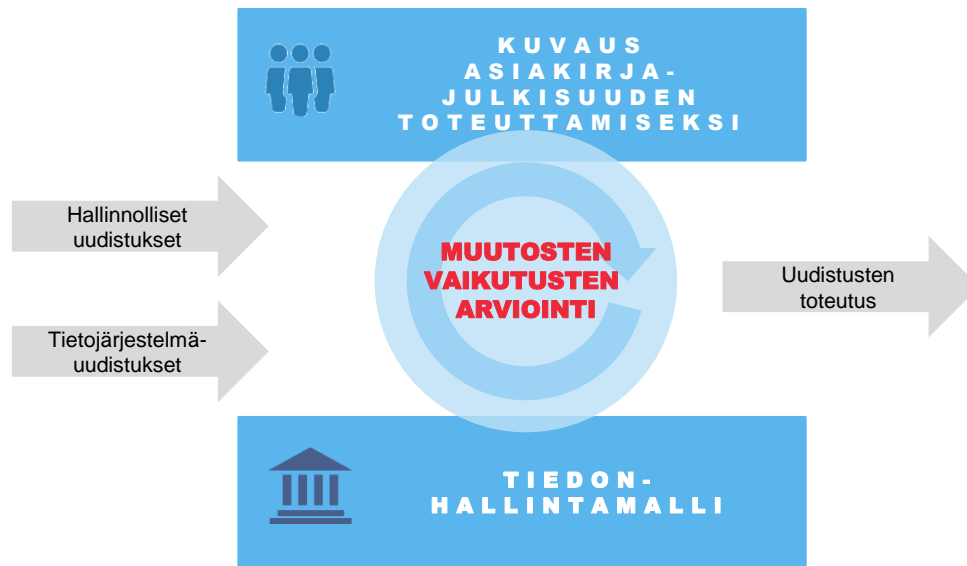
Tiedonhallinnan suunnittelu ja kuvaaminen

- Nykyisten tiedonhallintaa koskevan informaation yhdistäminen → informaatiokokonaisuus, jonka avulla vastuullinen johto pystyy toteuttamaan velvollisuutensa

Tiedonhallintaan kohdistuvien muutosten arviointi (5.3 §)

1.1.2021

Suunniteltaessa tiedonhallintamallin sisältöön vaikuttavia olennaisia hallinnollisia uudistuksia ja tietojärjestelmien käyttöönottoa, tiedonhallintayksikössä on arvioitava näihin kohdistuvat muutokset ja niiden vaikutukset suhteessa:

- tiedonhallinnan vastuisiin,
  - tietoturvaluusvaatimuksiin ja –toimenpiteisiin,
  - tietoaineistojen muodostamista ja luovutustapaa koskeviin vaatimuksiin,
  - asianhallinnan ja palvelujen tiedonhallinnan vaatimuksiin, sekä
  - asiakirjojen julkisuuteen, salassapitoon, suojaan ja tiedonsaantioikeuksiin
- ➔ arvioinnissaan otettava huomioon tietovarantojen yhteentoimivuus sekä niiden hyödynnettävyys tietoaineistoja muodostettaessa ja käytettäessä

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Tanja Stormbom

Tiedonhallintalain täytäntöönpanon
hankepäällikkö

Neuvotteleva virkamies, lakimies

Puh. nro: 029 553 0136

Lisätieto: etunimi.sukunimi@vm.fi

www.vm.fi

KIITOS!

